

Stikstofbeleid en de Kromme Rijncorridor

Notitie 11 december 2024

dr. H.K. Wierenga

Van “oud” naar “nieuw” stikstofbeleid

Het vorige kabinet had met minister Van der Wal aan het roer een stevig programma voorzien van vele miljarden euro's ontwikkeld voor de aanpak van het stikstofprobleem. Het zogenaamde Nationale Programma Landelijk Gebied (NPLG) beoogde een integrale aanpak voor de verschillende beleidsterreinen met effect op het landelijke gebied. Zo was ook het waterbeleid onderdeel van dit NPLG: “water en bodem sturend” was het credo. Ook de effecten van andere sectoren op de stikstofdeken en de gevolgen voor de vergunningverlening van bijvoorbeeld woningbouw en wegeaanleg waren onderdeel van deze integrale aanpak.

Het nieuwe kabinet Schoof nam afscheid van die integrale aanpak en stelde voor de nieuwe landbouwminister slechts €5 miljard beschikbaar. Het goede nieuws daarbij was dat de internationale verplichtingen op het terrein van natuur, waterkwaliteit en mest het uitgangspunt voor een nieuwe aanpak zouden blijven. Minister Wiersma gooide het NPLG in de prullenmand en beloofde voor het eind van het jaar met een nieuwe aanpak voor het stikstofprobleem te komen.

Begin december 2024 besprak de Tweede Kamer de plannen van minister Wiersma voor de aanpak van de stikstofproblematiek. Kamerbreed werden grote zorgen geuit over beperkte duidelijkheid die de minister biedt. Ook de coalitiepartijen NSC en VVD waren uiterst kritisch. Er moet nog veel uitgewerkt worden voordat er een echte nieuwe aanpak is. Allerwege werd geconstateerd dat hierdoor de boeren en de natuur hiervan de dupe blijven. De minister zou op deze manier de pijn voor de boeren, die er zeker zal komen, alleen maar uitstellen, aldus enkele kamerleden. Maar “een plan zonder pijn is er niet” zo betoogde één van de Kamerleden.

Minister Wiersma die inmiddels goed thuis in dit dossier zit, werd geen moment verrast door de Kamerleden en erkende dat er nog veel onduidelijk is.

Eigenlijk is voorlopig het enige lichtpuntje dat de minister naast het fonds van €5 miljard ook jaarlijks €500 miljoen beschikbaar heeft voor agrarisch natuurbeheer en dat de vergoedingen voor de boer nu eindelijk langjarig zijn, zodat het aantrekkelijker wordt voor de boeren om daar op in te tekenen. Op aandringen van de VVD en NSC komt de minister begin februari 2025 met de gevraagde uitwerking van de plannen.

Kansen voor de Kromme Rijncorridor

Wat betekent deze onduidelijkheid van het nieuwe beleid nu voor de Kromme Rijncorridor?

Natuurlijk is die onduidelijkheid vervelend voor “onze” boeren en ook voor de ontwikkelingen van de natuur in ons gebied. Het bijzondere is echter dat er voor de korte termijn veel kansen zijn voor de Kromme Rijncorridor. Minister Van der Wal heeft namelijk op de valreep van het vorige kabinet een eerste besluit kunnen nemen over de plannen die de provincies hadden ontwikkeld. Zo heeft de provincie Utrecht €249,5 miljoen ontvangen voor vijf maatregelpakketten. Drie hiervan kunnen toegepast worden in de Kromme Rijncorridor. Dat betekent o.a. kansen op extra natuur, op agrarisch natuurbeheer, houtwallen en verbetering van de waterkwaliteit. Van twee projecten van de provincie die betrekking hebben op het gebied van de Kromme Rijncorridor is het project Kromme Rijn Linie Landschap het verst. Als adviesgroep Kromme Rijncorridor zijn we nauw betrokken bij het maken van plannen voor dit project. Ook de Gemeente Zeist heeft veel belang bij het uitwerken van de plannen. Het Zeister buitengebied valt -net als de Kromme Rijncorridor- binnen de grenzen van die twee provinciale projecten. Een extra reden voor de gemeente is het ambitieuze Biodiversiteitsplan dat ze ontwikkelt. Voor haar buitengebied staan daar grote plannen in die

kostbaar zijn en waarvoor de gemeente uiteraard graag gebruik zal maken van een deel van die €249,5 miljoen!

In de loop van volgend jaar zal wel blijken in welke mate de Kromme Rijncorridor zal kunnen profiteren van dit “oude” stikstofbeleid van Minister Van der Wal!